

**N E M E N I K U Ć E
ĆIRILO I METODIJE**

O D I S T O G P I S C A

KROV NAD PROZOROM, pesme (S. B. Cvijanović, 1926).

KOREN VIDA (S. B. Cvijanović, 1928).

NAČELA (S. B. Cvijanović, 1929).

HUMOR ZASPAKO (Nadrealistička Izdanja, 1932).

A L E K S A N D A R V U Č O

OŠTROGO ŽIVOTA
AKADEMIE TEATRAT ER
TEATRAN COMETE AN
DE ŽIVOTO HINDUŠTANIA

N E M E N I K U Ć E ĆIRILO I METODIJE

VNB. ŠP. 3812

NADREALISTIČKA IZDANJA
U BEOGRADU
1932

OD OVE KNJIGE OTISNUTO
JE TRIDESET PRIMERAKA
NA ZELENOJ HARTIJI
NUMERISANIH OD 1 DO 30

И Е М И СЕ О Т Е М Г О Ј А ћ

Marku Ristiću

Regruti prosvete

Tek zelene vene duboko trulih ciljeva
Već modre sakagije u korenu pusto oglodanih proleća
Zgnječena i slomljena polumrtva dečice!

Kad nemoćno stežete vašim zračnim rukama
Zasukana pluća — gola vlakna križulja
I vezani strahom na šinama nasilja
Kad zgrčeni i krotki — goli mokri fetusi
Na leševe škola kao muve padate —
Gole vode nadnica gole vode ocena gole vode tamnica —
Čujete li kako urlaju moćne kučke prevara
Ocevi ponora — moćne kučke pečata
Ocevi zabluda — moćne kučke balčaka

Trule kučke ikona trule kučke robije —?

Ocevi nadnica
Ocevi kuluka
Ocevi nadmoći
Ocevi krstova
Ocevi otrova
Ocevi zaraza
Ocevi nadmoći

Ocevi tamnica
Ocevi Sudana
Ocevi pričešća
Ocevi nasledstva
Ocevi nanula
Ocevi nadmoći

Ocevi tvrđava
Ocevi najezda
Ocevi grobova
Ocevi udesa
Ocevi bagera
Ocevi rovova
Ocevi nadmoći

Ocevi ponora
Ocevi kobila
Ocevi slepila
Ocevi Hamleta
Ocevi rogova
Ocevi tutora
Ocevi lagera
Ocevi meleza
Ocevi akcija
Ocevi bivola
Ocevi nadmoći

Ocevi kamata
Ocevi podvala
Ocevi zarada

Čirilo i Metodije

U edenskoj kugli ljuto pribranih heruvimskih misli
Paradno i pobožno izbuljeni
Stoički grabe kroz grešno zborište šume
Da poput upurnog kušanja i čestih rogova hronične strasti
Dostignu daleki smer

Jer kasom sve veće spoljne pohote
Pre nego što grunu sunčana ploča cimbala kroz istočne straže svitanja
Iznutra im ciknu dvokrilni glas:

»O verni bogonosilački blizanci srasli za prepredeno drvo Istine
»Ne klonite pod trzanjem srdaca i bedara duplih
»Ne klonite pod stihiskim nožem dvorezne požude
»Ocevi dupli
»Kušujte okićeni i zgurenji na večnim kolima trpljenja
»Kušujte i čuvajte podle jezike te hitre trske pisara
»Da njima kao stršljeni terate dečicu i marvu pred Bogom
»Ne dražite se
»Ne jarite se uživanjima niskim
»Jer daleko pod ružom misionarskog mučnog hodanja
»Kao trudna đamaska pečurka vru puste bezbožne horde
»Kao gnevna zaklana škorpija zločini se razvratni puše
»Kao nijedno oko u istoj glavi što ne vide drugo oko
»U grešnim tim telima naslade mru presni hlebovi duše«

Žešće nego lastiši žednih košuta koje traže biberne slapove sve
bližih potoka svojih

Sa žestoko i duboko oljuštenim telima
Sa glavama od kojih su sve većim klobukom pobožne duše
Pod sve jačim mlekom sve deblje hrišćanske dojkinje
Ostala još samo kusa pelena lobanja
Sa nogama od kojih su sve većim klobukom pobožne duše
Pod sve jačim mlekom sve deblje hrišćanske dojkinje
Ostali još samo klempavi celeri stopala
I sa rukama od kojih su sve većim klobukom pobožne duše
Pod sve jačim mlekom sve deblje hrišćanske dojkinje
Ostale još samo zvrndave jazbine zglobova

Žešće sve žešće kroz vence i velove sve sladih nadežda
Preko lako ispupčenih i slinavih jabuka sve gladih humova
Delom solisti a delom pederski horovi
Sišli su najzad u mrakom moj zasuti grad

Na gomili vrlo sumnjivih gradskih predmeta
Simboličnih ili ne
Čije boje i smradi prokazuju narodnost kojoj pripadam
I gde preovlađuje
Idealno i sentimentalno
Uzvodno i nizvodno
Uvozno i izvozno
Glava mog pomamnog oca
(Njegovo čelo od suve jagnjeće kože
Njegova usta od suve jagnjeće kože
I kapak na njegovom oku od suve jagnjeće kože)
Danas kao svakog poniznog božjeg dana prošlosti
Sve dužim repom nemih kengura molitve
Sve gušćim uljem duboko užegnutih nada
Iz z bunjenog lišaja na moćnim grudima stvarnosti:
Kroz usta bolesne dece
Sa vrelog panja razlupanih plata i dobiti
Iz srži sopstvenog i tuđeg brvna
Sreće — kalema
Brige — sargije
Nafte — bolova
Žrtve — hlebova
Patnje — salepa
I hmelja — radosti.
Danas i ovde kao svakog poniznog božjeg dana prošlosti
Uzduž i popreko celim prostorom sve više na istom mestu istoriski
idealno zakovanog sala
Još jednakoj čekaju skrušeni građani da sveti apostoli dođu

Zgnječena i slomljena polumrtva dečice!

Neka na putu sve veće i brže slobode najjeftinijih među vama
U medenoj klopci nemih balkanskih škola
Sa tihe tek zelene vatre golih dečjih pobuna
Sa tek mutne još zelene svesti golih dečjih pojmoveva
Sa plavog kamena nostalgorija u plitkim resama vaših ljubavi
Sa već hladnog voska golih vaših sumnji.....
Spadnu spokojne suknje — gnjila sala zabluda
I gole neka se pred vama pomole trule kučke oceva

Zablude nagrada

Zablude udara

Zablude poklona

Zablude pohvala

Zablude robova

Zablude nauka

Zablude strahova

Zablude ucena

Zablude ocena

Zablude robova

Zablude anđela

Zablude granica

Zablude sudbina

Zablude ponosa

Zablude savesti

Zablude robova

Zablude sundera

Zablude kaljača

Zablude simbola

Zablude grobova

Zablude vekova

Zablude pobeda

Zablude žrtava

Zablude šatora
Zablude robova

Zablude grehova
Zablude grehova
Zablude robova

Bilo je i drugih koža na gomili balkanskih duša
Kože balčaka ikona i sitno kovanog zlata
Kad se odjednom
Ne znam već po koji put
Pod niskim i čosavim trbuhom žestoko pripeklog dana
Zapregnuti ubrusom unakrst i žvačući palanke neba
Na nogama otrtim plačem i zbumjenim kosama žena
Pojaviše u svečanom okviru duboko čupavog građanskog dočeka
Ćirilo i Metodije

Ni kože od starih jarčeva sa crvljivim i krvavim rupama na vratu i oko
vlažnih papaka
Ni buhavi ovčji kavlaci gonjeni moljcima na klinu tavanskih greda
Ni ljljaške isprebijanih mačaka u ramu krepanih prozora
Ne klimahu se tako pobožno u tužnoj kafilerijskoj prošlosti mojoj
Kao u kolevci zanete varoši zaguljeni apostoli sveti

I ko zna da li ne bi u eskadronu misirskeh baba
Pritešnjeni s leva i s desna zvaničnim licima poretku
Vas dan galopirali truli levkovi vazduha
Da olovni vrhovi hrama nasađeni jatima krstača
Snažnim odbleskom sunca
Ne opomenuše zahuktalo stado
Da vek naš nije ništa pred Bogom

Jer luđe nego napor i mog pokojnog oca na samrtnoj postelji

Da pomamno zgrabi u času kad lapijaše poslednji konci njegovog tela
Sav med posrnulih bala kroz prokisu ranu još uvek prisutne
Brige uvoza
Brige izvoza
I brige zarade
Primamljeni smradom od gnjilih crkvenih simbola
Ćivota
Felon-odežda
Putira
Prosfora
I agnec-nafore
Skočiše paradni blizanci na smerne zidine trostruko slavnog hrišćanskog hrama
Pa strmom fasadom prepunom formalnih estetičnih vrednosti
Linija
Oblika
Proporcija
Simetrija
Ritmova
I boja
Preko himera bogato crpljenih iz činija alegoričnih povesti
Preko skladnih vizantijskih freski halapljivo hvaljenih zbog divljih ruta tipično slovenskih likova
I mekih detalja mošejske flore i faune savršeno jevrejskog semena
Dopuziše do mesta gde prepona pod pazuhom izvajanog Isusa pružaše sedište prepuno sadržajnih estetičnih vrednosti
Tištine
Radosti
Ozbiljnosti
Veličine
Bogatstva
Dominacije
I vere
Da tu
Uzvodno i nizvodno
Nad šašavim vencem iskočenih očiju pomamno zastale rulje
I crnim leđima rasturenih domina duboko pokleklih krovova kuća

Delom solisti a delom pederski horovi
Izuste ove reči:

»Kao lepote šumske što ginu čim jesen napujda na lišće svoje sede orgulje
»Odlučismo i mi na uštrb naših zavidno debelih duša
»Da izvesan deo kvasca milošću neba nama podaren u svojnu
»Prospemo na ovaj grad
»Mi znamo da trošenje tog nektara prilično splašnjava mehere pobožnih duša
»I da to krnjenje svetog kapitala povlači avaj za sobom porast zlih telesnih vrednosti
»Ali kao lepote šumske što ginu čim jesen napujda na lišće svoje sede orgulje
»Puštamo da jedan deo svetih kamata
»Ugine u toru mlade hrišćanske varoši
»Jer bezbožnik se širi kao granato drvo
»A jesen se već plazi kroz gусте kosti njegove

»Građani sužnji u Gospodu
»Radnici sužnji u silnoj prevlasti građana
»Trabanti vojnici studenti komite i gorki đakoni skrušenog hrišćanskog grada!

»Lepše nego cvetovi veneričnih bolesti koje spokojno satiru sve bleđe žaoke seksova grešnih
»Lepše nego promukli kadovi iz aloje i kasije duboko kajšarskih senki stvarnosti
»Mi znamo da umilno cvetate ekonomskim sistemom duboko trulog građanskog stada
»I da kao ribe — simboli Spasitelja — koje presite traže bezbrižna skloništa najdubljeg mulja plitkih jezera
»Vaistina Ijigavo ronite u sluzavim pipcima nabrekle privatne svojine

»Prosveta — gola privatna svojina
»Nauka — gola privatna svojina
»Zakoni — gola privatna svojina
»I hlebovi — gola privatna svojina

»Ali kao što sudovi lončarski vazda čekaju na dažd pod koji ih guraju
nemoćne ljudske ruke

»Čekate i vi — sudovi carstva nebeskog — da prospemo krigle
blagosti na laskave vaše uspehe

»I da pod očinskim širitom žestoke utvare Višnjeg
»Smisalom nebeskih mudrosti i lihvarskim duhom Večite Istine
»Nadahnemo ovaj grad

»Zakon — golu privatnu svojinu
»Zločin — golu privatnu svojinu
»Ljubav — golu privatnu svojinu
»I hlebac — golu privatnu svojinu

»Jer brže nego lukavi majmuni na rubu perverznih kutija kupina u
prisustvu golemih anđela na providnoj korpi rapave
parnice savesti

»Gonjeni idejom beskrajnog nebeskog suđenja
»I fatum-slikom večnog zemaljskog paštanja
»Proturamo pobožne vratove kroz tragičnu koridu prokletog sukoba
»Boga i paganskih telesnih težnji

»I kao stenice — simboli uhoda — koje lagano puze kroz tesne šavove
davno zamrzlih crkvenih skutova

»Svetom premetačinom grobno skrivenih
»Strasti:
»Krvnika privatne svojine
»Želja:
»Krvnika privatne svojine
»Svesti:
»Krvnika privatne svojine
»I podsvesti:
»Krvnika privatne svojine
»Otklanjamo seme slobode i čulne provale grehova
»Da bismo u slavu crkve i gnjile furde oceva
»Opojnim tutkalom beseda iskusnog hrišćanskog programa
»I kaznama koje Gospod zateže tetivom moćnih prevara
»Zapušili te preteće izvore i opake majdane pobuna:

- »Za mir vas građana sužnjih u Gospodu
- »Za mir vas radnika sužnjih u silnoj prevlasti građana
- »Za mir vas đakona sužnjih u krupnom daždu ljubavi bližnjeg
- »Za mir vas vojnika sužnjih u krupnom daždu muklih i neznanih streljanja
- »Za mir vas zimzora bojskuta i komita sužnjih u bedrima do groba viteških vekova
- »Za mir duboko nateklog gnjezda podlo stečenih prava sužnjih u sluzavim pipcima beskrajno nabrekle privatne svojine«

Gvožđe — gola privatna svojina
Meso — gola privatna svojina
Ugalj — gola privatna svojina
Vuna — gola privatna svojina
Kamen — gola privatna svojina
Zemlja — gola privatna svojina
Drvo — gola privatna svojina
I hlebac — gola privatna svojina

Iz utroba trostruko slavnog hrišćanskog hrama
Koji se hotimičnom i idealno-epidemičnom agensom
Neizbežno pretvara:
1) U efektnu i produktnu berzu
2) U industrijsku obrtničku i zanatsku komoru
I najzad
3) U stare i nove čelije ovoga grada
Daleko od umekšanog i hrizalidnog kafanskog bordelskog i
kafe-šantanskog lutanja
Daleko od zalutalih kuršuma slučaja
I malih fekalijskih leševa nemoći koji vise na vratu amaterski
promašenih životnih ciljeva
Sporadičnom i sentimentalnom reminescencijom autohtonskih
vrednosti

Dahija
Zadruga
Sevdaha
I plačeva

Iz utrobe trostruko slavnog hrišćanskog hrama
Danas i ovde kao svakog poniznog božjeg dana prošlosti
Koti se trostruko gavanska i proliksna zgrada
Gde raskošno u krvi pod opnom savršeno lenjeg tavana
Kao jedino moguća posledica autoklavne
Brige nasledstva

Brige tutorstva
Brige kalema
I brige nadmoći
Preovlađuje idealno i sentimentalno
Uzvodno i nizvodno
Uvozno i izvozno
Glava mog pomamnog oca
(Njegovo čelo od suve jagnjeće kože
Njegova usta od suve jagnjeće kože
I kapak na njegovom oku od suve jagnjeće kože)

.....

Jer zašto bi pravoslavna filozofija Istine
Svojom Čirilo-Metodijskom idejom i metodom
U cilju što jačeg savlađivanja slobode misli i slobode želja
Hotimice pledirala:
a) Za renesans »naše« klasike u svima pravcima misli i dela
b) Za bogovečnost kao jedinu kategoriju novozavetnog života i
mišljenja
I najzad
c) Za pravoslavno sveslovenstvo kao prolog pravoslavnog svečove-
čanstva .....

.....

Ako se tom uspelom transakcijom između crkve i države
Procvetalom kroz žiju vekovnih religioznih iskustava
I sazrelom u klještima vekovnih ekonomskih prevlasti
Ne bi u krajnjoj liniji raznedrio sveključ recipročne telesne i duhovne
trampe

Kojom se ekonomski faktori građanskog društva
I bogoosvetljeni bogoupodobljeni pretstavnici hrišćanske crkve
Još uvek kao škotovi pomamno hrane

ŠTAMPANJE ZAVRŠENO
1 DECEMBER 1932,
U NARODNOJ ŠTAMPA-
RIJI, POENKAREOVA 24.

